

Titel: Patriotens billige Klagemaal over utæmmet Horeries farlige Virkning i en Stat.

Citation: "Patriotens billige Klagemaal over utæmmet Horeries farlige Virkning i en Stat.", i *Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14*, ? Sælges hos Kanneworff, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_014-shoot-workid1_014_016.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorps samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 14

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Patriotens billige Klagemaal over utæmmet horeries farlige Virkning i en Stat.

Kiøbenhavn, 1771.

Sælges hos Kannenworff i Silkegaden No. 66.

2
3

Malach. 1 Cap. 8 V. Og naar I fremføre et Blindt til at ofre, er det ikke Ondt? og naar I fremføre et halt eller sygt, er det ikke Ondt? før det dog frem til din Fyrste? mon han skal have Behagelighed til dig? eller mon han skal ansee din Person? siger den Herre Zebaoth. Saafremt jeg er et fornuftigt Menneske, og bruger den mig af Gud givne Forstand, maa jeg nødvendig tilstaae, at der er en Gud til. Intet er uden Aarsag, intet uden tilstrækkelig Grund, følgelig maa Verden have sin første Oprindelse et evigt Væsen at tilskrive; og dette Væsen kalde vi Gud.

4

En Sandhed, som den blindeste Hedning indseer. Hvor vilde da en Christen, som haver Guds aabenbarede Ord til Veivisere, kunde nægte den samme? Er nu Gud i og af sig selv det evigste Væsen, saa maa han og som Gud besidde alle guddommelige Egenskaber; og da maa han være det allerhelligste, det reneste og allerviseste Væsen; da maa han have den allerstørste Afskye for Synd, da maa han væmmes ved alt det som fører de sletteste Følger med sig, ved alt, hvorved Forargelse gives, et Land fordærves, og Landets Velfærd kuldcastes; ved alt, hvorved den urene Aand bygges Æreporte, og Himlens Ære derimod krænkes og formindskes. Hvo vilde ikke herhid henregne den i vore Tider saa gangbare, for en Hedning usømmelige og for en Christen fordømmelige Last, Utugt og Horerie? Saa svagt endog Fornuftens Lys maatte brænde, og saa fordærvede vore Indsigter ere blevne ved Synden, saa viser mig dog Fornuften tydelig nok. hvad Vandheld deraf vilde flyde, naar Utugt og Løstgighed ved verdslig Straf ikke sættes Grændser. Til et Beviis herpaa vil jeg anføre en mærkelig, grundig og fornuftig Tale, som hiin store og vise Keiser Augustus selv offentlig-

5

lig holdt til Indbyggerne i Rom, sin Residence-Stad, da han kun som en erfaren Politicus betragtet, overveiede, hvorledes hans Rige svækkedes ved en vild og tøieløs Utugt, da han indsaae at derved al Orden blev omkastet, og at utugtige Personer bare ligesaa liden Omsorg for deres Fosteres Opdragelse, som Strudsfuglen der forlod sine Unger. Talen, hvis Original læses i Dio Casius, og i Oversættelsen paa tydsk in Jacobi weisen Absichten Gottes, pag. 283.

parte IV. er denne.

"Ædle og Elskelige! Jeg kan ikke noksom forundre mig over deres Opførsel, og veed ikke hvad Navn jeg skal give Eder. Mænd kan jeg ikke kalde Eder, thi I forrette ingen mandige Gierninger; ligesaa lidet fortiene I at kaldes Borgere, thi for Eders Skyld maatte baade Staden og Borgerskab gaae til Grunde. Meget mindre kan jeg give Eder Titel af Romere, efterdi I ere sindede at ødelegge det romerske Navn. Med Græmmelse, med yderste Græmmelse maa jeg bemærke Eders ringe Antal. Jeg haver ikke sparet nogen Umage, at gjøre Eder til et stort Folk, men I søge at tilintetgjøre alle mine Anslag. Have I da ikke den

6

mindste Høiagtelse for Gudernes alvise Forsyn, eller for Eders kloge Forfædres priselige Anstalter? Hvad for en Sæd, hvad for Efterkommere vilde efterlades, om hver Mand fulgte Eders Exempel? Og da Oprindelsen til dette Onde haver sit Udspring af Eder, saa bære og I Skylden med Skiel, naar den almindelige Undergang paafølger! og om end ingen følger Eders Exempel, som ventelig ikke letteligen skeer, saa vil dog alle Retskafne tilforladelig hade Eder. I maa med Afskye betragtes af hver Mand, I som indføre slig en forventet Vane og Levemaade, hvorved, om hver Mand efterabede Eder, det menneskelige Kiøn vilde ødelegges og udslukkes. Alle Laster sammentagne, kunde ei lignes ved Eders. I ere skyldige i Manddrab, at I ikke lade dem fødes, som af Eder burde have Oprindelsen. I ere skyldige i Ugudelighed, fordi I udslukke Eders Forfædres

Navn og Æretitler. I begaae et Kirke-Ran, i det I vilde udrydde det menneskelige Kiøn og den menneskelige Natur, den største Helligdom for de u dødelige Guder, og som af dem haver sin Oprindelse. I søge i Gierningen ved denne Vanart at nedrive deres Templer og deres Altere, og Eders Stad, da

7

I berøve den sine Indbyggere; thi en Stad bestaaer ikke i Huse, Torve eller Boder, som ere Indbyggerne berøvede, men i Mennesker. Tænker paa Romulus, Eders Stiftere, hvad vilde han sige dertil, om han saae, at I vegrede Eder ved at forplante Eders Slægt ved retmæssig Egtestand? hvad vilde hine Romere, som vare med ham, tænke om Eder, Hine gamle Romere, som hellere vovede alt, end at være uden Hustruer, da de bemægtigede sig de sabinisike Jomfruer, hvilke de ægtede? I derimod, som ere deres Efterkommere, kan ikke engang elske dem, som af samme Linie nedstige med Eder. De begave sig i Krigen, for at forskaffe sig Efterkommere, da I ikke bekymre Eder om at faae Bern og Efterkommere. Af hvad Aarsag og Hensigt leve I i den ledige Stand? Skeer det maaskee i den Hensigt, som de vestaliske Jomfruer havde? I Fald saa er, da buurde og I at straffes lige saavel som hine, naar I ikke bevare Eders Kydskhed. Lad mine Ord ei mishage Eder, jeg selv og Eders Medborgere have meget mere Aarsag til, at sinde Mishag i Eders Opførsel. I Fald I altsaa finde Eder trufne, saa lader Eder raade, og forandrer Eders Væsen, paa det jeg i

8

Steden for at straffe Eder, i Fremtiden maatte have Aarsag til at prise og takke Eder for Eders Forbedring. For min Tid var det ikke tilladt, at nogen foragtede Egtestanden, og glemte sine Efterkommere. Ved Republikens første Stiftelse ere Love nok udgivne herimod, og Raadet og Folket have ladet mangan Forordning udgaae mod dem, som ikke vilde gifte sig. Jeg haver forøget Straffen over de Ugifte, for at bevæge dem til Lydighed, og derimod udsat Belønninger for dem som viiste sig føielige, for at opmuntre dem; men I synes hverken at agte Belønning eller Straf, og handle tvertimod som om I ikke levede i noget menneskeligt Sælskab, og paaskyde, at I udvælge en Levemaade, som er frie for den Sorg og Besværlighed, som Egtestanden og Børnenes Opdragelse fører med sig, da I udi denne Post handle lidet bedre end Tyve og Røvere. I lade sandelig den eenlige Stand ikke derfor behage Eder, fordi I vilde være uden Bord- og Sove-Sælskab, men I søge kun at stille Eders geile Lyster, og at lade Eders urene Tilbøieligheder have Tøilen paa andres Regning. Jeg haver aldeles ikke overilet mig ved denne Forordnings Indskierpelse, jeg haver først givet Eder tre, her-

9

næst to Aars Tid til at betænke Eder; men hverken Trudsler, Formaninger eller Bøn have kundet udrette noget. I maa nødvendig indste, at de gifte Mænds Tal er langt mindre end Eders, da I dog burde at have frembragt dobbelt saa mange, som I selv ere.

Ved hvad for andre Midler og Veie mon ellers det menneskelige Kiøn skulde fortplantes, hvorledes skal Landet bestaae uden Hustruer og Børn, med mindre man vilde antage den Fabel, at Mennesker opgroede af Jorden? Skammer Eder ved at lade den romerske Stamme uddøe, og ved at overlevere fremmede Fiender Eders Stad. Skulde vi løsgive vore Slaver, for at formere Borgernes Tal? skulde vi overgive Staden til vore Freds-Mænd, for at folkeriig gjøre den samme, da I, de gamle Romeres Afkom ikke bekymre Eder derom? de Valerier og de Julier beslutte tillige med Eder, at udrydde alle slige Navne og Slægter.

Jeg skammer mig ved endnu engang at ihukomme denne skadelige Sædvane, og derved at opholde mig længere. Sætter Eders Afsindighed Grændser, og vider, at Staden ei kan bestaae, dersom den ikke er opfyldt med Mennesker; at Egtestanden er forenet med Besvær-

10

lighed og Møie, er bekjendt; men I burde betænke, at intet Got findes som ikke fører nogen Beskhed med sig.

De største Forlystelser have og deres Kiertler; vilde I flye alle Vanskeligheder, saa bør I ei heller have Attraae efter det Gode, som dermed er foreenet. Uden Møie og Arbeide opnaaer man hverken sand Dyd eller Fornøjelse; omendskiønt Egtestanden haver sine Uleiligheder, saa skulle I dog finde, at de Fordele, som denne Stand fører med sig, og Belønninger som dermed efter Loven ere forenede, langt overgaaer hine. Jeg haver elskelige Borgere! (thi jeg haaber I lade Eder bevæge til at beholde dette Navn, og at antage Egtemænds og troe Fædres Titel) funden for got, hvorvel ugierne, at gjøre Eder denne skarpe Forestilling. Nøden haver tvunget mig dertil, ikke som en Fiende jeg hadede, men af Kierlighed skeer det, af Længsel efter at see mange af Eders Ligemænd, saa at vi med vore Hustruer og Børn maatte nærme os frem til Guderne, og at vi ved fælles Biestand maatte tage Deel i de os heraf tilflydende Fordele. Hvorledes kunde man sige om mig, at jeg regierede Eder, i Fald, jeg lod Eder saaledes aftage; hvorledes

11

kan jeg kaldes Eders Fader, naar I ikke have ægte Børn? dersom I altsaa virkelig elske mig, og ikke have

givet mig det Navn Fader af Hyklerie, men af Ærbødighed, saa søger at blive Egtemænd og Egtefædre, at I maatte deelagtiggjøres i denne Ære, og jeg ikke forgieves maatte bære dette Navn.

Saaledes taler en hedensk Keiser, som indsaae de skadelige Følger, som den uregierlige Vellyst fører med sig. Domitianus, saa grum en Tyran han end var, søgte dog at hæmme Utugten formedelst visse Straffe, som han derpaa havde lagt. Athenienserne, et klogt Folk, søgte ved de viseste Love at vedligeholde Kydskhed og Tugt, des Aarsag var det en Skiøge ikke tilladt at holde Piger, at bære Guld og at komme i Templerne, deres Børn havde ingen Adgang til Borger-Ret, ingen Mand, som offentlig havde begaaet Leiermaal, blev det tilladt at beklæde et øvrigheds Embede, eller at komme i offentlige Kirke-Forsamlinger. Saa ædel en Tænkemaade besidde Folk, som blot ved Fornuftens Indsigt af Erfarenhed havde lært at kiende Dydens Fortrin frem for skidne Lasters og Ureenheds stinkende Søle. Og

12

hvo maa ikke tilstaae, at Horerie og Utugt er een af Landets største Skampletter, og at Landet ved denne Skams Frihed nærmer sig til sin Undergang? thi jeg slutter saaledes. Jo stærkere, smukkere og fastere et Folk er, formedelst en ordentlig, kydsk og dydig Levemaade, desto større er Rigets Styrke, dette kan de nordiske Nationer, blant hvilke frem for andre Horerie bestandig er bleven anseet som en skammelig Gierning, noksom stadfæste. Jo svagere og skrøbeligere derimod en Nation er, og dette formedelst en uordentlig Levemaade, jo svagere er Krigsmanden. Dette stadfæste hine tvende orientalske Nationer, den ene maadelig, den anden uordentlig, thi da de holdte et Feldtslag med hverandre, kunde de sidstes paa Valpladsen liggende Hovedpander neppe sønderslaaes med en Hammer, da derimod de førstes med megen let Møie kunde knuses. Og som Legemets Kræfter lide formedelst Vellyst, saa svækkes og herved Sielens og Forstandens Kræfter; Mod og Mandighed bliver omskiftet til Feighed og en qvindagtig Modløshed.

Og hvad er et Land tient med et Folk, hvis Kræfter ere borte, hvis Forstand er svækket, hvis Sundhed og Varagtighed Horekipperne

13

have røvet, hvis Mands Mod er bleven omskiftet til en qvindagtig Blødhed? da sidder en blødagtig Sardanapal blant sine Medhustruer, og lader uden sit Vidende Voldene bestige, løber af et Værelse i det andet, og da han ikke saae andre Udveie, oprettede han et Baal, og kastede sig fortvivlende i det samme. Den uerfarne Ungdom og Landets liderligste Pøbel mener, eller om den ikke mener det, søger den dog at indbilde kloge og adstadige Folk, at Utugtens fulde Frihed er meget nyttig til Landets Opkomst og Folkets Formerelse; men at slige Folk ikke besidde mindste Forstand og Politik, er let at bevise.

Et dydigt og vel opdraget Barn, som haver sine Forældre for en smuk Optugtelse at takke, da det føddes af ægte Forældre, som havde Kierlighed til deres ægte Barn, er Landet langt nyttigere, end mange slegfred Børn, som ei fik nogen christelig Opdragelse. Og hvorledes blive vel uægte Børn opdragne? hvo sørger for deres Optugtelse? Folk som ikkun søge at svale Ukydskheds Brynde, bekymre sig lidet eller intet om deres Foster; intet er dem kierere end Barnets Død, thi dem ere Børn iktun et Slaveri. Ei at tale om, at slige ved frigiven

14

Utugt svækkede Forældre ei sielden avle svage Børn, og at de fortplanke ligesaa uren en Natur paa deres Afkom, som de selv virkelig have. Ja hvor ofte see vi slige Børn at vrie deres Hænder over saa tyrannisk en Fader og Moder, som havde givet dem Livet, men hverken ladet dem lære noget, eller indskierpet dem mindste Dyd? O slette Undersaatte for en Fyrste! hvor Opdragelsen feiler, der findes en slet Borger, og hvad er et Land at agte, hvis Indbyggere vare slette Borgere? Man mener at sørge meget ypperlig for disse forladte Fostere, ved at oprette Opfostringshuse for uægte Hittebørn, ventelig for at styrke Syndere i deres Ondskab; men en Beregning, som man haver gjort I over de Hittebørns Opfostringshuse i London og Kiøbenhavn, viser klarlig, at disse Huse snarere kunde kaldes Kirkegaarde, end som Opfostringshuse. Jacobi in seinen weisen Absichten Gottes parte IV. p. 320. haver tydelig nok beviist disse Stiftelsers store Skade. Fra 1750 den 5te Augusti, indtil 1758 ere i Kiøbenhavns Jordemoder-Huus 2605 Børn bleven optagne. Af disse have Mødrene fordret 516 tilbage, 2089 bleve i Huset, atter ere 121 blevne fordrede tilbage af deres Mødre,

15

bleve altsaa 1968 tilbage i Pleiehuset. Af disse 1968 ere døde til den 23de December 1758, 1578. Følgelig have ikkun 390 beholder Livet, hvilke udgjøre den 5te Deel af de i Pleie tagne Børn.

I Londons Børns- eller Hittebørns Opfostrings-Huus, ere optagne fra den 23de Mart. 1741 indtil den 31 Decbr. 1764, 16484 Børn, som ere blevne fordeelte iblant Pleiemødre paa Landet, og herefter i 7 Hospitaler. Nu fandtes 1764 den 31te Decbr. paa Landet 3255, bliver altsaa aftrukne fra 16484, 13229. Af disse 13229 ere af Mødrene kaldte tilbage 158, 419 opnaaede de Aar at blive taget i Lære, og ikkun 1776 bleve i

Hospitalerne. Følgelig bekøber Summen sig af dem, som maaskee have oplevet det siette Aar paa 2353, døde 10876, blant 13229 have altsaa 2353 Børn bragt deres Aar paa 6, regner jeg nu dem, som af Forældrene ere blevne kaldte tilbage, herfra, saa haver af Hoved-Summen omtrent den 6te Part oplevet det 6te Aar.

Her maatte nu vel spørges, hvad Nytte havde Engeland af denne velmeente, men i sig selv skadelige, og til Utugtens Fremvæxt tienende Stiftelse, som kostede Parlementet

16

50000 Pund Sterling? Parlementet indfaae Staden, og ophævede Stiftelsen. Hvad Nytte havde Kongen heraf? og hvor mange tusende af disse slegfred Børn sukkede over deres barbariske Forældre, og sukkende opgave deres Aand? En Pleiemoder sørger sielden for Barnet, men hende er det kun at giøre om de Skillinger hun faaer for Umagen, da derimod retmæssige ægte Forældre bære retskaffen Omsorg for deres kiere Børns Opfostrelse. Ja man kan i Almindelighed regne, at i store Stæder af christelig ægteviiede Folkes Børn, ikkun dør et i 6 Aar. Hvilken Forskiel? hvilken Nytte for Kongen, til Landets Folkeriiggjørelse, uden Skat og uden Udgift, frem for den store Skade, som Horebørns Frembringelse førte med sig? her ønsker enhver dansk Patriot, at den ærlige Egtestand blev belønnet, og derpaa sat Priis, men at dem uægte maatte straffes og ansees med Foragt, thi enhver Patriot skammer sig ved slige uægte Medbrødre, og burde i det mindste enhver agtes skyldig, at ægte den af ham besvangrede Qvindesperson. End mere Patriotten synes, at af flig en uordentlig og ureen Levemaade kunde flyde de skammeligste Følger, og at den mod Naturen stridende Blodskam kunde

17

udøves. Hvo veed, om den Person som een udvalgte sig til sin Mage, ikke kunde være hans egen Søster, Moster eller Faster? herfor gruer Fornuften, og forstrækkes blot ved denne Tanke; den raaber: O lad alting gaae ordentlig til, og Øvrigheden forebygge alt hvad herimod strider!

Som Utugt og Skiørlevnet i Almindelighed fører de sletteste Følger med sig, hvilket Erfarenhed tydelig lærer, saa er Horerie, være sig paa en løsagtig Mands eller paa en letfærdig Qvindes Side, endnu mere strafværdig. Ingen Forbittrelse imellem Egtefolk er større, end som den, hvortil Horerie og Omgang med fremmede Skiøger og Horkarle gav Anledning. Feiler her den fælles tilbørlige Kierlighed, hvor bliver da Omsorg for Børnenes Opdragelse? Og mon nogen Fader skulde bære Omhyggelighed for ar opdrage et Barn, som ikke er hans eget? Nei, han lader det gerne omkomme, og glæder sig ved sammes Død.

En Hustrue, hvis Mand gaaer paa forbudne Veie, græmmer sig naturligviis herover, hun legger i det samme sit Barn ved Brystet, Barnet suger Græmmelsen i sig, Barnet faaer et Slag eller Sygdom, og dør; mon Landets

18

Indbyggere herved formeres? ingenlunde, men ved christelige Egteskaber, hvor tvende Mager elske hinanden indbyrdes, gives Landet retskaffene Indbyggere, gode Borgere, tapre Stridsmænd, fornuftige Folk, lærde Mænd, og atter i sin Tid retskafne Forældre.

Dette kan korteligen være tilstrækkelig nok til at overbevise en christelig Nation om, hvor øiensynlig den sunde og slebne Fornuft indseer Horerie og Skiørlevnet, at vorde Landet til Skade og Fordærvelse, da tvertimod den ærlige Egtestand bliver Landets Herre, Folket og Børnene til største Nytte.

Kan den ved Synden saa fordærvede menneskelige Fornuft indsee denne Synds slette Følger, og have, som allerede er beviist, klygtige Hedninger, som Landets sande Fædre, belønnet Tugt og Ærbarhed, men straffet Utugt og Ublufærdighed; ak! med hvilket Øie maa den reneste Skaber da betragte Ureenheds Synd blant Skabninger, som han ikke alleneste begavede med en sund Fornuft, men og, da Fornuften tabte sin Styrke, ved sit ene dydefulde og allerhelligste Ord kom til Hielp? hvor strafværdig maa samme Synd ikke ansees af Kongernes Konge og Dommernes Dommer? I denne

19

Post tør vi, ved at kaste Øiet i Guds Ord, ikke længe søge efter denne Sandheds Bekræftelse. Naar f. E. en Præste-Datter bedrev Horerie og Utugt, blev hun brændt uden Naade og Barmhertighed a). Befandtes nogen Pige at have bedrevet Hver, da blev hun stenet til Døde b).

Saa taler Herren: Der skal ingen Skiøge være af Israels Døttre, og ingen Skiørlevner af Israels Sønner c). Du skal ikke vanhellige din Datter at lade hende bedrive Horerie, og Landet blive fuldt af Skændsel d). Hvorfor alt dette? Jeg er Hellig og I skulle være hellige! Der jeg havde mættet dem, siger Propheten: da bedreve de Horerie, og sloge sig tilsammen i Troppet i Horehuset. De stode aarle op, som vel forede Heste, de vrinskede hver ad sin Næstes Husfrue. Skulde jeg ikke hiemsøge for disse Ting, siger Herren, og skuile ikke

min Siel hevne sig paa saadant Folk som dette er e)?

a) 3 Mos. B. 21, 9. b) 5 Mos. B. 22, 21. c) 5 Mos. B. 23, 17. d) 3 Mos. B. 19, e) Jer. 5, 7. 8. 9.

20

Skulde nu det nye Testamentes Herlighed ikke være større end det gamles? skulde en Christen ikke endnu finde større og stærkere Drift til Reenhed, og i en højere Grad skye og flye Horerie, end en Jøde? Jeg mener at Frelseren haver givet os saa mange Advarsler mod denne skidne Last, at vi maatte forskrekkes ved, ikke alleneste at begaae den grove Ureenheds Synd, men Kierligheden til ham burde endogsaa drive os til at undertrykke de kiødelige Begierligheder, som stride imod Sielen. Vi burde tænke paa den haarde Dom, som Egteskabsbrydere, Hoerkarle og Skiøger paa Dommens Dag have at forvente; thi dette skulle I vide, at ingen Skiørlevnere eller Ureen haver Arv i Christi og Guds Rige a). Hoerkarle og Skiørlevnere skal Gud dømme; uden for ere Hundene og Skiørlevnerne & c. b).

Og lad være, at hverken den ene eller den anden haarde Trudsel og Straf var tildømt slige urene Mennesker, saa kan jeg ikke begribe, hvorledes en Christen kunde have saa Uskiønsom og utaknemmeligt et Hierte, mod den Mand,

a) Eph. 5, 5. Ebr. 13, 4. b) Aab. 22, 15.

21

ved hvis dyrebare Blod vi ere blevne rensede, at blive den Gud meensoren, til hvis Blodfane man haver foret, at gjøre sine Lemmer til Skiøgelemmer, som skulde være Christi Lemmer, at indprente den ædle, den uddelige Siel saa fæisk en Tænkemaade, som var skabt og igienkiøbt til et evigt Liv, hvor inter almindeligt eller ureent skal indkomme; saa modtvillig at uddrive den Hellig Aand af sit Hierte, og derimod at give den onde Aand Rum. Til slig en Utaknemmelighed udkræves visselig et ligesaa haardt og utaknemmeligt Hierte.

Handlede nogen Undersaat saaledes mod sin Øvrighed, jeg er vis paa han blev straffet; een understaae sig at bryde den Eed han soer sin Konge; een understaae sig at besvige sin Konge; en Soldat løbe bort, en Soldat handle mod Krigs-Artiklerne, en Tiener mod sin Herre, han blev vist straffet, og dette havde han fortjent; men mon ikke al Ulydighed mod den høieste Gud lige saavel burde straffes? Jo højere Personen er, mod hvilken vi synde, desto større ere Straffens Grader. Synd mod Gud udfordrer en Straf, som ligner Forbrydelsen.

Heraf burte enhver christelig Øvrighed gjøre sig, en Ære, at straffe alle de Udyder som

22

denne allerhelligste Religion forbyder, for derved at indprente sine Undersaattere den Høiagtelse de selv have for dens hellige Lærdom og Lærdommens Stifter, og derimod at belønne de Dyder, som Christendommen og de guddommelige Lærdomme tilholde.

Erfarenhed haver lært mig og andre eftertænksomme Christne denne Sandhed; jo større Ærbødighed Folket saae Øvrigheden bevise mod al Verdens Herre, desto større var og Ærbødigheden igien mod Øvrigheden. Jo mindre Agtelse man lod see mod Gud og hans Ord, desto mindre Agtelse fandtes i Hiertet mod Øvrigheden, thi tænkte Almuen, agter Øvrigheden selv ikke sin Øvrighed der oven til, saa kan det jo ikke kaldes saa meget syndigt, at bryde sin Eed man haver givet Øvrigheden her neden paa Jorden a). Hvor usikker er da Øvrigheden, hvor vaklende Standen? derimod betragter hver en troe Undersaat enhver Øvrighedens Befalning, som haver Grund i Guds Ord, som et Ord der kom ned af

a) See General Keits Brief aus dem Reiche der Todten, an den Philosophen von Sans Souci.

23

Himmelen. Her findes Troe og Love, Afskye for Synd mod Gud, Afskye for Synd mod Jordens Guder; Frygt, Ærbødighed, Kierlighed til Landets ypperste Regenter. Da lader enhver christelig Undersaat Liv og Blod for sin Konge; et Vink er en Befalning. Her findes tusende Bønner, som opstige til Skyerne for Kongen, og disse trofaste Bønner føre Velsignelsen tilbage. Rene Hjerter elskede Kongen med et trofast Hierte, og tusende gange ti tusende Løver grundfæstede da hans Throne.

24

\

/